

Ārlietu ministrija

Pirms 100 gadiem dzimis laikraksta "Austrālijas Latvietis" dibinātājs un izdevējs, latviešu trimdas sabiedriskais darbinieks, goda ģenerālkonsuls Austrālijā Emīls Dēliņš

Publicēts: 14.05.2021.

[Raksti un intervijas presē](#)

"Emīls Dēliņš ir unikāla personība, jo simbolizēja nepārtraukto Latvijas diplomātijas saiti no okupācijas līdz valstiskuma atjaunošanai un tālākai stiprināšanai"

Sandra Kalniete, ārlietu ministre 2002 –2004

DĒLIŅŠ Emīls, 100 gadi

(15.05.1921. Rīgā – 21.02.2004. Melburnā,
Austrālijā)

Aprit 100 gadi, kopš dzimis laikraksta “Austrālijas Latvietis” dibinātājs un izdevējs, aktīvs latviešu trimdas sabiedriskais darbinieks, goda ģenerālkonsuls Austrālijā Emīls Dēliņš.

Simboliski, ka šogad atzīmējam arī 100 gadus Latvijas valsts starptautiskajai atzīšanai, par kuru Emīls Dēliņš iestājās un aizstāvēja okupācijas gados trimdā Austrālijā.

Rīgā ierēdņa ģimenē dzimušais Emīls ieguva labu izglītību Franču licejā, kuru pabeidza 1940. gada maijā. Cieša draudzība viņu saistīja ar liceja biedriem – Gunāru Meierovicu, Vaideloti Apsīti, Hariju Nollu un sūtņa Viļa Šūmaņa meitu Gundegu.

Neilgu laiku mācījās Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijā, studēja Latvijas Valsts universitātes ķīmijas fakultātē, vācu okupācijas laikā kā referents strādāja Iekšlietu ģenerāldirekcijā, bet 1943. gada aprīlī tika iesaukts latviešu leģionā.

Pēc Otrā pasaules kara Emīls Dēliņš devās bēgļu gaitās uz Vāciju, strādāja laikrakstu "Lībekas Vēstnesis" un "Latviešu ziņas" redakcijās. 1947. gadā ar pirmajiem baltiešiem – 843 bēgļiem no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas – ar amerikāņu armijas transportkuģi devās uz Austrāliju.

1949. gadā E. Dēliņš nodibināja laikrakstu "Austrālijas Latvietis", kas bija viens no lielākajiem latviešu trimdas laikrakstiem, un bija tā izdevējs un redaktors līdz 2000. gadam. 1973. un 1998. gadā saņēmis Pasaules Brīvo latviešu apvienības Kultūras fonda balvu publicistikā.

Jau no 50. gadiem E. Dēliņš aktīvi darbojās Latviešu apvienībā Austrālijā un Jaunzēlandē – sākotnēji informācijas nozarē, vēlāk kļuva par prezidija padomnieku politiskajos jautājumos. Viņš aktīvi iekļāvās Austrālijas baltiešu politiskajās aktivitātēs, protestējot pret 1974. gada Austrālijas leiboristu partijas līdera Eduarda Gofa Vitlama (*Edward Gough Whitlam*) valdības lēmumu – pārtraukt atzīt Baltijas valstis *de iure* un svītrot Latvijas goda konsulu Melburnā no konsulārā saraksta. Tā kā Igaunijas un Lietuvas konsulu Austrālijā nebija, Latvijas konsulāts bija vienīgā Baltijas pārstāvniecība.

Pateicoties arī E. Dēliņa kontaktiem un sadarbībai ar opozīcijā esošajiem politiķiem, 1975. gada 19. decembrī, kad Austrālijā varu pārņēma jaunievēlētā liberāļu-lauku partiju koalīcija Malkoma Freizera (*Malcolm John Fraser*) vadībā, tika atsākta Latvijas, Lietuvas un Igaunijas *de iure* atzīšana un Latvijas goda konsulu Robertu Gelbraitu Makkomasu (*Robert Galbraith McComas*) no jauna uzņēma akreditēto konsulu sarakstā.

Ārlietu dienestā

1979. gada augusts – 2004. gada februāris

Latvijas diplomātiskā un konsulārā dienesta vadītājs, pilnvarotais lietvedis Vašingtonā Anatols Dinbergs 1979. gada augustā iecēla laikraksta "Austrālijas Latvietis" izdevēju un redaktoru E. Dēliņu par goda vicekonsulu Austrālijas pavalstīs Viktorijā un Tasmānijā (konsulāts Melburnā). Pēc gada viņš tika ierakstīts oficiālajā Konsulārajā sarakstā.

No 1982. gada augusta – goda konsuls Melburnā. Emīls Dēliņš aktīvi kontaktējās ar Austrālijas valdības vadītājiem un politiķiem.

Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas E. Dēliņš 1991. gada 5. jūlijā tika iecelts par Latvijas goda ģenerālkonsulu Austrālijā (ar rezidenci Melburnā). 1992. gada 28. septembrī viņam tika izsniegts Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas konsulārais patents – Latvijas ģenerālkonsuls Austrālijā, bet no 1993. gada 8. aprīļa – arī goda konsuls Jaunzēlandē.

E. Dēliņa aktīvā darbība un kontakti ar Austrālijas politiķiem un valdību 1991. gadā veicināja ātru Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas atzīšanu no Austrālijas puses.

Emīla Dēliņa atbalsts vienmēr ir bijusi viņa ģimene. Dēls Jānis Roberts Dēliņš ir goda konsuls Melburnā, Austrālijā, savukārt dēls Daris Gunārs Dēliņš pilda goda konsula pienākumus Ņujorkā, Amerikas Savienotajās valstīs.

Informācija par Emīlu Dēliņu

Nacionālā preses kluba Kanberā biedrs (no 1976), Austrālijas Starptautiskā institūta biedrs (no 1978), Latvijas Zinātņu akadēmijas politikas zinātņu goda doktors (2000).

Publicējis ap desmit darbu, starp tiem – *The Baltic States: a Domestic Issue, and International Problem* (Stokholma, 1980; kopā ar *J. Knight*), *No prezidenta uz prezidentu* (Austrālija, 1981), *Konsuls bez valdības* (Stokholma, Rīga, 1997), *Konsuls ar valdību* (Rīga, Stokholma, 2002).

Bērziņa I. Emīls Dēliņš. Patriots, žurnālists, diplomāts, Rīga, Jumava, 2013.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni (1998), Lielbritānijas Karalienes Elizabetes II sudraba jubilejas medaļu (1977), Austrālijas ordeni (1997).

Austrālijas ministru prezidents Malkoms Freizers (*Malcolm John Fraser*) ar dzīvesbiedri un Emīlu Dēliņu iznāk no Melburnas latviešu nama, kur baltiešu sapulcē apsolīja atsaukt Vitlāma valdības lēmumu – pārtraukt atzīt Baltijas valstis *de iure* un svītrot Latvijas goda konsulu Melburnā no konsulārā saraksta. 1975. gada 30. novembris. *Dēliņu ģimenes arhīvs*

Emīls Dēliņš un pāvests Jānis Pāvils II. Vatikānā,
1980. gada 10. decembris. *Dēliņu ģimenes*
arhīvs

ē. M
el
b
u
r
n
a,
1
9
8
8.
g
a
d
s.

N
o
k
r
ei
s
ā
s
-
s
e
n
at
o
rs
D
ž
ei
m
s
s
R
o
b
e
rt
Š
o
rt
s
(*J
a
m
e*

s
R
o
b
e
r
t
S
h
o
r
t
)
,
L
a
t
v
i
a
s
k
o
n
s
u
l
ā
t
a
s
e
k
r
e
t
ā
r
s
J
ā
n
i
s
D
ē
l
i
ņ
š,
B
a
l

ri
e
k
š
s
ē
d
e
V
al
d
a
Li
e
pi
ņ
a,
p
a
rl
a
m
e
n
ta
d
e
p
u
tā
ts
Vi
kt
o
rs
P
ē
rt
o
n
s
(*V
ic
t
o
r
P
e
rt
o
n*)

u
n
L
at
vij
a
s
g
o
d
a
k
o
n
s
ul
s
E
m
ils
D
ēl
iņ
š.

*D
ēl
iņ
u
ģi
m
e
n
e
s
a
r
hī
v
s*

L
at
vij
a
s
s
ū
t

ni
e
cī
b
ā
V
a
ši
n
g
t
o
n
ā.
1
9
9
0.
g
a
d
a
2
5.
m
ai
js
. N
o
k
r
ei
s
ā
s
-
L
at
vij
a
s
di
pl
o
m
āt
is
k
ā
u

n
k
o
n
s
u
l
ā
r
ā
d
i
e
n
e
s
t
a
v
a
d
i
t
ā
j
s
A
n
at
ol
s
D
in
b
e
r
g
s,
Li
et
u
v
a
s
di
pl
o
m
āt
is
k
ā
u
n
k
o
n

s
ul
ā
r
ā
di
e
n
e
st
a
v
a
dī
tā
js
V
a
ši
n
g
t
o
n
ā
St
a
si
s
L
o
z
o
r
ai
ti
s
ju
n.
(S
ta
s
y
s
L
o
z
o
r
ai
ti

*s
Jr
.)
u
n
g
o
d
a
k
o
n
s
ul
s
E
m
īls
D
ēl
iņ
š.*

*D
ēl
iņ
u
ģi
m
e
n
e
s
a
r
hī
v
s*

Latvijas goda ģenerālkonsula Emīla Dēliņa darba telpas Melburnā. *Dēliņu ģimenes arhīvs*

Dokumenti

Goda vicekonsula Emīla Dēliņa intervijas Vatikāna radio noraksts. 1980. gada 10. decembris. *Goda ģenerālkonsulāta Melburnā arhīvs*

 [Dokuments 1](#)

 [Dokuments 2](#)

Latvijas diplomātiskā un konsulārā dienesta vadītāja Anatola Dinberga ierosinājums iecelt Emīlu Dēliņu par goda ģenerālkonsulu Austrālijā. 1991. gada 5. jūlijs. *Goda ģenerālkonsulāta Melburnā arhīvs*

 [Dokuments](#)

Latvijas Republikas ārlietu ministra Jāņa Jurkāna parakstīts konsulārais patents Emīlam Dēliņam – goda ģenerālkonsulam Melburnā, Austrālijā. 1992. gada 28. septembris. *Ārlietu ministrijas arhīvs*

 [Dokuments](#)

<https://www.mfa.gov.lv/lv/jaunums/pirms-100-gadiem-dzimis-laikraksta-australijas-latvietis-dibinatajs-un-izdevejs-latviesu-trimdas-sabiedriskais-darbinieks-goda-generalkonsuls-australija-emils-delins>